

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนเอกชน จังหวัดเชียงใหม่ โดยผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามสำหรับครูสังคมศึกษาที่จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในโรงเรียนเอกชน จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 97 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 97 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 โดยผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอเป็นลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูสังคมศึกษา

2.1 การจัดทำแผนการสอน จำนวน 7 ข้อ

2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวน 3 ข้อ

2.3 การใช้เทคนิควิธีการสอน จำนวน 2 ข้อ

2.4 การวัดผลประเมินผล จำนวน 3 ข้อ

2.5 การใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 3 ปัญหาความต้องการและข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของครูสังคมศึกษาจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	38	39.2
หญิง	59	60.8
รวม	97	100

จากตาราง 2 แสดงให้เห็นว่า ครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนเอกชน จังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่เป็นหญิง คิดเป็นร้อยละ 60.8

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของครูสังคมศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	2	2.1
ปริญญาตรี	89	91.7
ปริญญาโท	6	6.2
รวม	97	100

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่า ครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนเอกชน จังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 91.7 ระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 6.2 และระดับต่ำกว่าปริญญาตรีมีเพียง ร้อยละ 2.1

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของครูสังคมศึกษาจำแนกตามวุฒิการศึกษา

วุฒิการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ครุศาสตรบัณฑิต (สังคมศึกษา)	45	46.4
ศึกษาศาสตรบัณฑิต (สังคมศึกษา)	13	13.4
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การสอนสังคมศึกษา)	3	3.1
ศิลปศาสตรบัณฑิต (ประวัติศาสตร์)	8	8.2
การศึกษามหาบัณฑิต (สังคมศึกษา)	2	2.1
วิทยาศาสตร์บัณฑิต (ภูมิศาสตร์)	1	1.0
วิทยาศาสตร์บัณฑิต (สังคมวิทยาและมนุษยวิทยา)	2	2.1
รัฐศาสตรบัณฑิต	2	2.1
ศิลปศาสตรบัณฑิต (วัฒนธรรม)	2	2.1
พุทธศาสตรบัณฑิต (ศาสนา)	4	4.1
พุทธศาสตรบัณฑิต (การสอนสังคมศึกษา)	4	4.1
การศึกษามหาบัณฑิต (ประวัติศาสตร์)	2	2.1
อื่นๆ	9	9.3
รวม	97	100

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่า ครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในโรงเรียนเอกชน จังหวัด เชียงใหม่ส่วนใหญ่มีพื้นฐานการศึกษาทางสังคมศึกษาและการสอน โดยจำแนกได้ดังนี้ ครุศาสตรบัณฑิตวิชาเอกสังคมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 46.4 ศึกษาศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาสังคมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 13.4 พุทธศาสตรบัณฑิต สาขาการสอนสังคมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 4.1 ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 3.1 และการศึกษามหาบัณฑิตสาขาสังคมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 2.1 รวมคิดเป็นร้อยละ 69.1 อย่างไรก็ตามยังมีครูสังคมศึกษาที่จบสาขาวิชาทางด้านสังคมศาสตร์ โดยจำแนกได้ดังนี้ ศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาประวัติศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 8.2 พุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศาสนา คิดเป็นร้อยละ 4.1 วิทยาศาสตร์บัณฑิตสาขาสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา รัฐศาสตรบัณฑิต ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวัฒนธรรมและการศึกษามหาบัณฑิตสาขาประวัติศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 2.1 ในแต่ละสาขาวิชา วิทยาศาสตร์บัณฑิตสาขาภูมิศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 1 และมีผู้จบนอกสาขาวิชาสังคมศึกษา และสังคมศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 9.3 รวมคิดเป็นร้อยละ 30.9

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของครูสังคมศึกษาจำแนกตามวิชาสอน และค่าเฉลี่ยของจำนวนคาบสอน และประสบการณ์การสอน

วิชาสอน คาบสอน และประสบการณ์การสอน	จำนวน	ร้อยละ
วิชาสังคมศึกษาที่รับผิดชอบในปีการศึกษา 2544		
สังคมศึกษาหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น (ส.101 ส.203 ส.305)	40	41.2
สังคมศึกษาหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย (ส.401 ส.503 ส.605)	21	21.6
สังคมศึกษาเลือกมัธยมศึกษาตอนต้น (ส.026 ส.027 ส.028 ส.029 ส.032 ส.043 ส.053 ส.071)	15	15.5
สังคมศึกษาเลือกมัธยมศึกษาตอนปลาย (ส.021)	1	1.0
พระพุทธศาสนามัธยมศึกษาตอนต้น (ส.018 ส.0110 ส.0112)	18	18.6
พระพุทธศาสนามัธยมศึกษาตอนปลาย (ส.048 ส.0410 ส.0412)	2	2.1
จำนวนคาบสอนเฉลี่ยต่อสัปดาห์ = 18 คาบ		
ประสบการณ์การสอนเฉลี่ย = 11 ปี		
รวม	97	100

จากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่าในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544 ครูสังคมศึกษาส่วนใหญ่ รับผิดชอบการสอนวิชาสังคมศึกษาบังคับระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 41.2 รองลงมาคือวิชาสังคมศึกษาบังคับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย วิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิชาสังคมศึกษาเลือกระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และสังคมศึกษาเลือกมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 21.6 18.6 15.5 2.1 และ 1 ตามลำดับ มีจำนวนคาบสอนเฉลี่ย 18 คาบต่อสัปดาห์ และมีประสบการณ์ การสอนเฉลี่ย 11 ปี

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละของครูสังคมศึกษาจำแนกตามการเข้าอบรมหรือสัมมนา และความต้องการในการเข้ารับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

การอบรมสัมมนา	จำนวน (N = 97)	ร้อยละ
เคยเข้ารับการอบรมสัมมนา	84	86.6
ไม่เคยเข้ารับการอบรมสัมมนา	13	13.4
จำนวนผู้ที่ไม่เคยเข้ารับการอบรมหรือสัมมนา และต้องการอบรมหรือสัมมนา	13	100.0

จากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่า ครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในโรงเรียนเอกชน จังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่ เคยเข้าร่วมอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางคิดเป็น ร้อยละ 86.6 ส่วนผู้ที่ไม่เคยรับการอบรมหรือสัมมนาต้องการเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คิดเป็นร้อยละ 100

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละของครูสังกัดศึกษาจำแนกตามจำนวนครั้งในการเข้ารับการอบรม
สัมมนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

จำนวนครั้งในการอบรมสัมมนา	จำนวน (N = 84)	ร้อยละ
1 ครั้ง	26	31.0
2 ครั้ง	19	22.6
3 ครั้ง	9	10.7
4 ครั้ง	7	8.3
5 ครั้ง หรือมากกว่า	2	2.4
ไม่ตอบ	21	25.0

จากตาราง 7 แสดงให้เห็นว่า ครูสังกัดศึกษาระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนเอกชน
จังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่ เคยเข้าร่วมอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้น
ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางจำนวน 1 ครั้งมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 31 รองลงมาคือเข้าร่วมอบรมสัมมนา
จำนวน 2 ครั้ง 3 ครั้ง 4 ครั้ง และ 5 ครั้งหรือมากกว่า โดยคิดเป็นร้อยละ 22.6 10.7 8.3
และ 2.4 ตามลำดับ อย่างไรก็ตามยังมีครูที่ไม่ตอบอยู่ 21 คน คิดเป็นร้อยละ 25

ตาราง 8 จำนวนและร้อยละของครูสังคมศึกษาจำแนกตามปีและหน่วยงานที่จัดการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

ปีที่รับการอบรมสัมมนา	จำนวน (N = 84)*	ร้อยละ
ปีที่เข้ารับการอบรมสัมมนา		
ปี พ.ศ.2539	2	2.4
ปี พ.ศ.2540	2	2.4
ปี พ.ศ.2541	21	25.0
ปี พ.ศ.2542	35	41.7
ปี พ.ศ.2543	53	63.1
ปี พ.ศ.2544	23	27.4
หน่วยงานที่จัดอบรมสัมมนา		
โรงเรียนจัดเอง	82	97.6
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	11	13.1
สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม		
เขตการศึกษา 8	10	11.9
สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พ.ว)	2	2.4

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง 8 แสดงให้เห็นว่า ครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนเอกชน จังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่ เข้ารับการอบรมสัมมนาในปี 2543 มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 63.1 รองลงมาคือ ปี 2542 ปี 2544 ปี 2541 และ ปี 2539 ปี พ.ศ.2540 โดยคิดเป็นร้อยละ 41.7 27.4 25 และ 2.4 ตามลำดับ และส่วนใหญ่เข้ารับการอบรมสัมมนาที่จัดโดย โรงเรียนที่ปฏิบัติการสอนอยู่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 97.6 รองลงมาคือจาก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเขตการศึกษา 8 และสถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พ.ว) โดยคิดเป็นร้อยละ 13.1 11.9 และ 2.4 ตามลำดับ

**ตอนที่ 2 สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูสังคมศึกษา
ระดับมัธยมศึกษา ในโรงเรียนเอกชน จังหวัดเชียงใหม่**

ตอน ก การจัดทำแผนการสอน

ตาราง 9 จำนวนและร้อยละของแนวคิดการจัดทำแผนการสอน

แนวคิดการจัดทำแผนการสอน	จำนวน (N = 97)*	ร้อยละ
คิดจัดทำเอง	61	62.9
ร่วมกันจัดทำกับกลุ่มโรงเรียน	16	16.5
ร่วมกันจัดทำกับครูสังคมศึกษาในโรงเรียน	32	33.0
ศึกษาจากหนังสือแบบฝึกหัดของสำนักพิมพ์เอกชน	54	55.7
ศึกษาจากตัวอย่างแผนการสอนของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาเอกชน	40	41.2
ศึกษาจากหนังสือ / เอกสารทางวิชาการ	72	74.2
การอบรม / สัมมนา	62	63.9

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง 9 แสดงให้เห็นว่าแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางที่ครูสังคมศึกษา
ใช้อยู่ ได้แนวคิดมาจากการศึกษาจากหนังสือหรือเอกสารทางวิชาการมากที่สุดโดยคิดเป็น
ร้อยละ 74.2 รองลงมาคือ การอบรมหรือสัมมนา คิดเป็นร้อยละ 63.9 คิดจัดทำเอง คิดเป็น
ร้อยละ 62.9 ศึกษาจากหนังสือแบบฝึกหัดของสำนักพิมพ์เอกชน คิดเป็นร้อยละ 55.7
ศึกษาจากตัวอย่าง แผนการสอนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน คิดเป็นร้อยละ
41.2 ร่วมกันจัดทำ กับครูสังคมศึกษาในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 33 และร่วมกันจัดทำกับกลุ่ม
โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 16.5 ตามลำดับ

ตาราง 10 จำนวนและร้อยละของการเตรียมการก่อนการจัดทำแผนการสอน

การเตรียมการก่อนการจัดทำแผนการสอน	จำนวน (N = 97)*	ร้อยละ
วิเคราะห์หลักสูตร	78	80.4
ศึกษาคำอธิบายรายวิชา	73	75.3
กำหนดจุดประสงค์รายวิชา	89	91.8
จัดทำโครงการสอน	69	71.1
ศึกษาเนื้อหาในหนังสือเรียน	88	90.7
ออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน	75	77.3
สืบค้นและศึกษาจากเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง	64	66.0
ศึกษาค้นคว้าจากสื่อในปัจจุบัน	1	1.0
สอบถามจากครูต้นแบบ	1	1.0

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง 10 แสดงให้เห็นว่าครูสังคมศึกษาได้เตรียมการก่อนการจัดทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยได้กำหนดจุดประสงค์รายวิชามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.8 รองลงมาคือศึกษาเนื้อหาในหนังสือเรียน คิดเป็นร้อยละ 90.7 วิเคราะห์หลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 80.4 ออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน คิดเป็นร้อยละ 77.3 ศึกษาคำอธิบายรายวิชา คิดเป็นร้อยละ 75.3 จัดทำโครงการสอน คิดเป็นร้อยละ 71.1 และสืบค้นและศึกษาจากเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องคิดเป็นร้อยละ 66 อย่างไรก็ตามยังมีครูสังคมศึกษาที่ได้เตรียมการก่อนการจัดทำแผนการสอนโดยการศึกษาค้นคว้าจากสื่อปัจจุบัน และสอบถามจากครูต้นแบบ คิดเป็นร้อยละ 1

ตาราง 11 จำนวนและร้อยละของวิธีการจัดทำแผนการสอน

วิธีการจัดทำแผนการสอน	จำนวน (N = 97)*	ร้อยละ
ทำทุกบทเรียน	23	23.7
ทำเฉพาะบางบทเรียน	42	43.3
ทำทุกจุดประสงค์การเรียนรู้	24	24.7
ทำเฉพาะบางจุดประสงค์การเรียนรู้	43	44.3
ทำตามความเหมาะสมในด้านเวลา	1	1.0
ทำตามความยากง่ายของเนื้อหา	1	1.0

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง 11 แสดงให้เห็นว่าครูสังคัมศึกษาที่มีวิธีการจัดทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยทำเฉพาะบางจุดประสงค์การเรียนรู้ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.3 รองลงมาคือ ทำเฉพาะบางบทเรียน คิดเป็นร้อยละ 43.3 ทำทุกจุดประสงค์การเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 24.7 และทำทุกบทเรียน คิดเป็นร้อยละ 23.7 อย่างไรก็ตามยังมีครูสังคัมศึกษาที่มีวิธีการจัดทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยทำตามความเหมาะสมในด้านเวลา และตามความยากง่ายของเนื้อหา คิดเป็นร้อยละ 1

ตาราง 12 จำนวนและร้อยละของการเตรียมการทำการสอน

การเตรียมการทำการสอน	จำนวน (N = 97)	ร้อยละ
ทำล่วงหน้า 1 วัน	1	1.0
ทำล่วงหน้า 1 สัปดาห์	70	72.2
ทำล่วงหน้า 1 เดือน	8	8.2
ทำล่วงหน้า 1 ภาคเรียน	18	18.6

จากตาราง 12 แสดงให้เห็นว่าครูสังคมศึกษาส่วนใหญ่เตรียมการทำการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดย ทำล่วงหน้า 1 สัปดาห์ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 72.2 รองลงมาคือ ทำล่วงหน้า 1 ภาคเรียนคิดเป็นร้อยละ 18.6 ทำล่วงหน้า 1 เดือน คิดเป็นร้อยละ 8.2 ทำล่วงหน้า 1 วัน คิดเป็นร้อยละ 1 ตามลำดับ

ตาราง 13 จำนวนและร้อยละของส่วนประกอบของแผนการสอน

ส่วนประกอบของแผนการสอน	จำนวน (N = 97)*	ร้อยละ
หัวข้อเรื่อง	77	79.4
กิจกรรมการเรียนรู้	94	96.9
จำนวนเวลาที่สอน	71	73.2
สื่อการเรียนรู้	84	86.6
จุดประสงค์การเรียนรู้	87	89.7
การวัดและประเมินผล	84	86.6
สาระสำคัญ	79	81.4
บันทึกหลังการใช้แผนการสอน	69	71.1
เนื้อหา	71	73.2
กิจกรรมเสริม	1	1.0
รูปแบบการสอน	1	1.0
ช่องหมายเหตุการสั่งการบ้าน	1	1.0

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง 13 แสดงให้เห็นว่าแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูสังคมศึกษามีส่วนประกอบ ดังนี้คือ มีกิจกรรมการเรียนรู้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 96.9 รองลงมาคือ จุดประสงค์การเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 89.7 สื่อการเรียนรู้ และการวัดผล ประเมินผล คิดเป็นร้อยละ 86.6 สาระสำคัญ คิดเป็นร้อยละ 81.4 หัวข้อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 79.4 จำนวนเวลาที่สอนและเนื้อหา คิดเป็นร้อยละ 73.2 และบันทึกหลังการใช้แผนการสอน คิดเป็นร้อยละ 71.1 ตามลำดับ อย่างไรก็ตามมีการเสนอจากครูสังคมศึกษาว่ายังมีส่วนประกอบของแผนการสอนอื่นอีกคือ กิจกรรมเสริม รูปแบบการสอน และช่องหมายเหตุการสั่งการบ้าน โดยคิดเป็นร้อยละ 1

ตาราง 14 จำนวนและร้อยละของขั้นตอนการจัดทำแผนการสอน

ขั้นตอนการจัดทำแผนการสอน	ขั้นตอนที่	จำนวน (N = 97)	ร้อยละ
วิเคราะห์ อภิปรายผลจากกิจกรรม	1	8	8.2
	2	5	5.2
	3	73	75.3
	4	11	11.3
ปฏิบัติตามกิจกรรมที่วางไว้	1	7	7.2
	2	79	81.4
	3	11	11.3
	4	-	0.0
สร้างหรือกระตุ้นความสนใจ	1	81	83.5
	2	11	11.3
	3	5	5.2
	4	-	0.0
สรุปและประเมินผลการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์	1	-	0.0
	2	-	0.0
	3	12	12.4
	4	85	87.6

จากตารางที่ 14 แสดงให้เห็นว่าขั้นตอนที่ครูสังคัมศึกษาให้เป็นขั้นตอนที่ 1 มากที่สุดในการจัดทำแผนการสอนคือ สร้างหรือกระตุ้นความสนใจ คิดเป็นร้อยละ 83.5 รองลงมาคือขั้นตอนที่ 2 ปฏิบัติตามกิจกรรมที่วางไว้ คิดเป็นร้อยละ 81.4 ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์อภิปรายผลจากกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 75.3 และขั้นตอนที่ 4 สรุปและประเมินผลการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ คิดเป็นร้อยละ 87.6

ตาราง 15 จำนวนและร้อยละของปัญหาในการใช้แผนการสอน

ปัญหาการใช้แผนการสอน	จำนวน (N = 97)*	ร้อยละ
เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	82	84.5
ความร่วมมือของนักเรียน	59	60.8
การเตรียมพร้อมของครูผู้สอน	21	21.6
ห้องเรียนหรือสถานที่	57	58.7
สื่อ วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน	54	55.6
การวัดผลประเมินผล	14	14.4

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง 15 แสดงให้เห็นว่าครูสังกัดมหาวิทยาลัยประสบปัญหาในการใช้แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในด้าน เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากที่สุดโดยคิดเป็นร้อยละ 84.5 รองลงมาคือ ด้านความร่วมมือของนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 60.8 ด้านห้องเรียนหรือสถานที่ คิดเป็นร้อยละ 58.7 ด้านสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 55.6 ด้านการเตรียมพร้อมของครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 21.6 และด้านการวัดผลประเมินผลคิดเป็นร้อยละ 14.4 ตามลำดับ

ตอน ข การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ตาราง 16 จำนวนและร้อยละของลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน	จำนวน (N = 97)*	ร้อยละ
ผู้เรียนได้ฝึกการปฏิบัติตามคำสั่งครู	74	76.3
ผู้เรียนเป็นผู้ฟังและครูเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้	12	12.4
ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันและช่วยกันในการเรียนรู้	83	85.6
ผู้เรียนสร้างความรู้และค้นพบข้อความรู้ด้วยตนเอง	80	82.5
ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้	86	88.7
ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการควบคุมไปกับผลงาน	60	61.9
ผู้เรียนได้เลือกทำกิจกรรมตามความสามารถ		
ความถนัดและความสนใจของตนเองอย่างมีความสุข	59	60.8
ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์		
ในชีวิตประจำวันได้	72	74.2
ผู้เรียนฝึกคิด ฝึกทำ และฝึกปรับปรุงตนเอง		
อย่างมีขั้นตอนและกระบวนการ	76	78.4

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง 16 แสดงให้เห็นว่าครูสังคมนาวิชาจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในลักษณะที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้มากที่สุดโดยคิดเป็นร้อยละ 88.7 รองลงมาคือจัดในลักษณะให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันและช่วยกันในการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 85.6 และจัดโดยให้ผู้เรียนสร้างความรู้และค้นพบข้อความรู้ด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 82.5 ให้ผู้เรียนฝึกคิด ฝึกทำ และฝึกปรับปรุงตนเองอย่างมีขั้นตอนและกระบวนการ คิดเป็นร้อยละ 78.4 ให้ผู้เรียนได้ฝึกการปฏิบัติตามคำสั่งครู คิดเป็นร้อยละ 76.3 ให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ คิดเป็นร้อยละ 74.2 ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการควบคุมไปกับผลงาน คิดเป็นร้อยละ 61.9 ให้ผู้เรียนได้เลือกทำกิจกรรมตามความสามารถความถนัดและความสนใจของตนเองอย่างมีความสุข คิดเป็นร้อยละ 60.8 และให้ผู้เรียนเป็นผู้ฟังและครูเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้คิดเป็นร้อยละ 12.4 ตามลำดับ

ตาราง 17 จำนวนและร้อยละของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	จำนวน (N = 97)	ร้อยละ
ครูเป็นผู้เตรียมการจัดกิจกรรมการเรียน		
ทุกอย่างแก่ผู้เรียน	18	18.6
ครูเป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียนและสามารถปรับเปลี่ยนกิจกรรมไป		
ตามสภาพความสนใจของผู้เรียน	46	47.4
ครูและนักเรียนร่วมกันสร้างกิจกรรมการเรียนรู้		
ด้วยกันโดยครูมอบหมายงานให้ผู้เรียนค้นคว้า		
หาความรู้ด้วยตนเอง	31	32.0
นักเรียนเป็นผู้ดำเนินการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง		
ตามความสนใจและความถนัดของแต่ละคน	2	2.1

จากตาราง 17 แสดงให้เห็นว่าครูสังกัดศึกษาได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดย ครูเป็นผู้เตรียมการจัดกิจกรรมการเรียนและสามารถปรับเปลี่ยนกิจกรรมไปตามสภาพความสนใจของผู้เรียน มากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 47.4 รองลงมาคือครูและนักเรียนร่วมกันสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกันโดยครูมอบหมายงานให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 32.0 และครูเป็นผู้เตรียมการจัดกิจกรรมการเรียนทุกอย่างแก่ผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 18.6 นักเรียนเป็นผู้ดำเนินการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองตามความสนใจและความถนัดของแต่ละคน คิดเป็นร้อยละ 2.1 ตามลำดับ

ตาราง 18 จำนวนและร้อยละของวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	จำนวน (N = 97)*	ร้อยละ
บรรยายประกอบการใช้สื่อ	58	59.7
แบ่งกลุ่มอภิปราย	88	90.7
ค้นคว้าทำรายงาน	73	75.2
เชิญวิทยากรมาบรรยาย	13	13.4
ให้นักเรียนดูวิดีโอทัศน์	28	28.8
การจัดสถานการณ์จำลอง	19	19.5
การแสดงบทบาทสมมติ	39	40.2
การใช้บทเรียนสำเร็จรูป	26	26.8
การวิเคราะห์บทความ	40	41.2
การศึกษานอกสถานที่	17	17.5
ฝึกปฏิบัติ	41	42.2
การสาธิต	8	8.2
การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน	4	4.1

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง 18 แสดงให้เห็นว่าวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูสังคมศึกษาที่มีระดับมากกว่า ร้อยละ 50 มีดังนี้คือ การแบ่งกลุ่มอภิปรายมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 90.7 รองลงมาคือค้นคว้าทำรายงาน ร้อยละ 75.2 บรรยายประกอบการใช้สื่อ ร้อยละ 59.7 วิธีการจัดกิจกรรมที่มีการใช้น้อยกว่า ร้อยละ 50 มีดังนี้ ฝึกปฏิบัติ ร้อยละ 42.2 การวิเคราะห์บทความ ร้อยละ 41.2 การแสดงบทบาทสมมติ ร้อยละ 40.2 ให้นักเรียนดูวิดีโอทัศน์ ร้อยละ 28.8 การใช้บทเรียนสำเร็จรูป ร้อยละ 26.8 การจัดสถานการณ์จำลอง ร้อยละ 19.5 การศึกษานอกสถานที่ ร้อยละ 17.5 การเชิญวิทยากรมาบรรยาย ร้อยละ 13.4 ส่วนวิธีการจัดกิจกรรมที่มีการใช้น้อยกว่า ร้อยละ 10 มีดังนี้ การสาธิต ร้อยละ 8.2 และการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนคิดเป็นร้อยละ 4.1 ตามลำดับ

ตอน ค การใช้เทคนิควิธีการสอน

ตาราง 19 จำนวนและร้อยละของหลักในการเลือกใช้เทคนิควิธีการสอน

หลักในการเลือกใช้เทคนิควิธีการสอน	จำนวน (N = 97)*	ร้อยละ
เลือกให้สอดคล้องกับเนื้อหาของบทเรียน	89	91.8
เลือกให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน	64	66.0
เลือกใช้ตามความถนัดของครู	27	27.8
เลือกให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง	8	8.2
เลือกตามความเห็นชอบของผู้บริหารโรงเรียน	9	9.3
เลือกให้สอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชา	87	89.7

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง 19 แสดงให้เห็นว่าครูผู้สอนมีหลักในการเลือกเทคนิควิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยเลือกให้สอดคล้องกับเนื้อหาของบทเรียนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 91.8 รองลงมาคือเลือกให้สอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 89.7 เลือกให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 66 เลือกใช้ตามความถนัดของครู คิดเป็นร้อยละ 27.8 เลือกตามความเห็นชอบของผู้บริหารโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 9.3 และเลือกให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 8.2 ตามลำดับ

ตาราง 20 จำนวนและร้อยละของการใช้เทคนิควิธีการสอน

เทคนิควิธีการสอน	จำนวน (N = 97)*	ร้อยละ
แบบสืบค้น	12	12.4
แบบค้นพบ	11	11.3
แบบแก้ปัญหา	27	27.8
แบบสร้างแผนผังความคิด	26	26.8
แบบตั้งคำถาม	59	60.8
แบบเป็นรายบุคคล	1	1.0
แบบศูนย์การเรียนรู้	23	23.7
แบบชุดการสอน	9	9.3
แบบคอมพิวเตอร์ช่วยสอน	4	4.1
แบบบทเรียนสำเร็จรูป	4	4.1
แบบอภิปราย	49	50.5
แบบคู่คิด	1	1.0
แบบการระดมพลังสมอง	30	30.9
แบบแบ่งกลุ่ม Buzzing	1	1.0
แบบกระบวนการแก้ปัญหา	20	20.6
แบบการฝึกปฏิบัติการ	19	19.5
แบบกลุ่มเอกฉันท์	1	1.0
แบบเกม	8	8.2
แบบกรณีตัวอย่าง	7	7.2
แบบสถานการณ์จำลอง	3	3.1
แบบให้แสดงละคร	4	4.1
แบบบทบาทสมมติ	17	17.5
แบบ jigsaw	8	8.2
แบบร่วมมือ	16	16.5
แบบการมีส่วนร่วม	44	45.3
แบบบูรณาการ	25	25.7

ตาราง 20 (ต่อ)

เทคนิควิธีการสอน	จำนวน (N = 97)*	ร้อยละ
แบบสืบสวนสอบสวน	4	4.1
แบบบรรยาย	23	23.7
แบบทดลอง	1	1.0

* เลือกตอบได้ 5 ข้อ

จากตาราง 20 แสดงให้เห็นว่าเทคนิควิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางที่ครูสังคมนักศึกษาใช้มากที่สุด 5 วิธี คือ วิธีการสอนแบบตั้งคำถาม คิดเป็นร้อยละ 60.8 รองลงมาคือวิธีการสอนแบบอภิปราย คิดเป็นร้อยละ 50.5 วิธีการสอนแบบการมีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 45.3 วิธีการสอนแบบระดมพลังสมอง คิดเป็นร้อยละ 30.9 และวิธีการสอนแบบแก้ปัญหาคิดเป็นร้อยละ 27.8 ตามลำดับ ส่วนเทคนิควิธีการสอนที่ครูสังคมนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามใช้น้อยที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 1 ได้แก่ การสอนเป็นรายบุคคล การสอนแบบคู่คิด การสอนแบบแบ่งกลุ่ม Buzzing การสอนแบบกลุ่มเอกฉันท์ และการสอนแบบทดลอง

ตอน ง การวัดผลประเมินผล

ตาราง 21 จำนวนและร้อยละของลำดับพฤติกรรมการเรียนรู้ในการวัดผลประเมินผล

ลำดับพฤติกรรมการเรียนรู้ในการวัดผลประเมินผล	อันดับ	จำนวน (N = 97)	ร้อยละ
ด้านพุทธิพิสัย (Cognition)	1	42	43.3
	2	28	28.9
	3	24	24.7
ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor)	1	29	29.9
	2	39	40.2
	3	26	26.8
ด้านจิตพิสัย (Affection)	1	23	23.7
	2	27	27.8
	3	44	45.4
ไม่ตอบ		3	3.1

จากตาราง 21 แสดงให้เห็นว่าลำดับพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนเน้นในการวัดผลประเมินผลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเป็นอันดับ 1 คือ ด้านพุทธิพิสัย โดยคิดเป็นร้อยละ 43.3 อันดับที่ 2 ด้านทักษะพิสัย คิดเป็นร้อยละ 40.2 และอันดับที่ 3 ด้านจิตพิสัย คิดเป็นร้อยละ 45.4 อย่างไรก็ตามมีผู้ที่ไม่ตอบอยู่ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.1

ตาราง 22 จำนวนและร้อยละของจุดมุ่งหมายในการวัดผลประเมินผล

จุดมุ่งหมายในการวัดผลประเมินผล	จำนวน (N = 97)*	ร้อยละ
เพื่อศึกษาความพร้อมในการเรียนของผู้เรียน	35	36.1
เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน		
ตามจุดประสงค์การเรียนรู้	50	51.5
เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของผู้เรียน	66	68.0
เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการสอนของครู	38	39.2
เพื่อประเมินพฤติกรรมในการเรียนของผู้เรียน	54	55.7
ปรับปรุงผลการเรียนของผู้เรียน	1	1.0

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง 22 แสดงให้เห็นว่าครูสังคมศึกษาได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดผลและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของผู้เรียนมากที่สุดโดยคิดเป็นร้อยละ 68 รองลงมาคือ เพื่อประเมินพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 55.7 เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 51.5 เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการสอนของครู คิดเป็นร้อยละ 39.2 เพื่อศึกษาความพร้อมในการเรียนของผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 36.1 ตามลำดับ อย่างไรก็ตามยังมีครูสังคมศึกษาที่ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดผลและประเมินผลเพื่อปรับปรุงผลการเรียนของผู้เรียน โดยคิดเป็นร้อยละ 1

ตาราง 23 จำนวนและร้อยละของเครื่องมือในการวัดผลประเมินผล

เครื่องมือการวัดผลประเมินผล	จำนวน (N = 97)*	ร้อยละ
แบบทดสอบ	85	87.6
การสังเกต	71	73.1
แฟ้มสะสมผลงาน	49	50.5
การเขียนรายงาน	39	40.2
ผลงาน	59	60.8
การอภิปราย	62	63.9
การร่วมกิจกรรม	72	74.2
การสัมภาษณ์	11	11.3
การแข่งขันตอบคำถาม	1	1.0

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง 23 แสดงให้เห็นว่าเครื่องมือที่ครูสังคมศึกษาใช้ในการวัดผลและประเมินผล การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมากที่สุดคือ แบบทดสอบ คิดเป็นร้อยละ 87.6 รองลงมาคือการร่วมกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 74.2 การสังเกต คิดเป็นร้อยละ 73.1 การอภิปราย คิดเป็นร้อยละ 63.9 ผลงาน คิดเป็นร้อยละ 60.8 แฟ้มสะสมผลงาน คิดเป็นร้อยละ 50.5 การเขียนรายงาน คิดเป็นร้อยละ 40.2 และการสัมภาษณ์ คิดเป็นร้อยละ 11.3 ตามลำดับ อย่างไรก็ตามพบว่ามีครูสังคมศึกษาใช้ การแข่งขันตอบคำถามในการวัดผลประเมินผลด้วย โดยคิดเป็นร้อยละ 1

ตอน จ การใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน

ตาราง 24 จำนวนและร้อยละของหลักเกณฑ์ในการเลือกใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน

หลักเกณฑ์ในการเลือกใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน	จำนวน (N = 97)*	ร้อยละ
เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	87	89.7
เหมาะสมกับเทคนิคและวิธีการสอน	76	78.4
หาได้ง่าย และราคาไม่แพง	63	64.9
เหมาะสมกับวัยและความสนใจของผู้เรียน	70	72.2
ครูสามารถประดิษฐ์ได้ด้วยตนเอง	1	1.0

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง 24 แสดงให้เห็นว่าครูสังคัมศึกษามีหลักเกณฑ์ในการเลือกใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยเลือกให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 89.7 รองลงมาคือ เลือกให้เหมาะสมกับเทคนิคและวิธีการสอน คิดเป็นร้อยละ 78.4 เลือกให้เหมาะสมกับวัยและความสนใจของผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 72.2 และเลือกสื่อที่หาได้ง่าย และราคาไม่แพง คิดเป็นร้อยละ 64.9 ตามลำดับ นอกจากนั้นครูสังคัมศึกษายังมีหลักเกณฑ์ในการเลือกใช้สื่อ โดยเลือกใช้สื่อที่ครูสามารถประดิษฐ์ได้ด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 1

ตาราง 25 จำนวนและร้อยละของจุดประสงค์ในการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน

จุดประสงค์ในการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน	จำนวน (N = 97)*	ร้อยละ
เพื่อนำเข้าสู่บทเรียน	69	71.1
ช่วยขยายความเข้าใจเนื้อหาในบทเรียน	79	81.4
ช่วยประหยัดเวลาในการสอนของครู	35	36.1
ช่วยให้นักเรียนได้รับประสบการณ์มากขึ้น	62	63.9
เพื่อให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน	74	76.3
ช่วยสรุปเนื้อหาวิชาที่เรียน	50	51.5
ใช้ทดสอบความรู้ของผู้เรียน	31	32.0
ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์	55	56.7

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง 25 แสดงให้เห็นว่าครูสังคมศึกษาใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเพื่อจุดประสงค์ในการช่วยขยายความเข้าใจในเนื้อหาของบทเรียนมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 81.4 รองลงมาคือเพื่อให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 76.3 เพื่อนำเข้าสู่บทเรียน คิดเป็นร้อยละ 71.1 ช่วยให้นักเรียนได้รับประสบการณ์มากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 63.9 ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ คิดเป็นร้อยละ 56.7 ช่วยสรุปเนื้อหาวิชาที่เรียน คิดเป็นร้อยละ 51.5 ช่วยประหยัดเวลาในการสอนของครู คิดเป็นร้อยละ 36.1 และใช้ทดสอบความรู้ของผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 32 ตามลำดับ

ตาราง 26 จำนวนและร้อยละของวิธีการได้มาของสื่อประกอบการเรียนการสอน

วิธีการได้สื่อประกอบการเรียนการสอน	จำนวน (N = 97)*	ร้อยละ
ผลิตขึ้นใช้เอง	87	89.6
ซื้อด้วยเงินตนเอง	31	31.9
ทางโรงเรียนจัดหาให้	51	52.5
เสนอซื้อด้วยเงินงบประมาณ	23	23.7
ให้นักเรียนช่วยกันผลิต	66	68.0
ผลิตร่วมกับครูสังคมศึกษาในหมวดวิชา	17	17.5
ขอจากหน่วยงานต่างๆ	2	2.1
ขอยืมจากสถานศึกษา หรือหน่วยงานราชการต่างๆ	9	9.2

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง 26 แสดงให้เห็นว่าครูสังคมศึกษาได้สื่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมาโดยวิธีการผลิตขึ้นใช้เองมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 89.6 รองลงมาคือ ให้นักเรียนช่วยกันผลิต ร้อยละ 68 ทางโรงเรียนจัดหาให้ ร้อยละ 52.5 ซื้อด้วยเงินตนเอง ร้อยละ 31.9 เสนอซื้อด้วยเงินงบประมาณร้อยละ 23.7 ผลิตร่วมกับครูสังคมศึกษาในหมวดวิชา ร้อยละ 17.5 ขอยืมจากสถานศึกษาหรือหน่วยงานราชการต่าง ๆ ร้อยละ 9.2 และขอจากหน่วยงานต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 2.1 ตามลำดับ

ตาราง 27 จำนวนและร้อยละของความพอเพียงของสื่อประกอบการเรียนการสอน

ความพอเพียงของสื่อประกอบการเรียนการสอน	จำนวน (N = 97)	ร้อยละ
เพียงพอกับทุกกิจกรรมการเรียนการสอน	6	6.2
เพียงพอบางกิจกรรมการเรียนการสอน	56	57.7
ไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	32	33.0
ไม่ตอบ	3	3.1

จากตาราง 27 แสดงให้เห็นว่าสื่อที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนเพื่อเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูสังคมศึกษาส่วนมากจะเพียงพอบางกิจกรรมการเรียนการสอน โดยคิดเป็นร้อยละ 57.7 รองลงมาคือ ไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 33 และเพียงพอกับทุกกิจกรรมการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 6.2 ตามลำดับ

ตาราง 28 จำนวนและร้อยละของประเภทสื่อที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน

ประเภทของสื่อประกอบการเรียนการสอน	จำนวน (N = 97)*	ร้อยละ
แผนที่	69	71.1
ลูกโลก	29	29.8
ชุดการสอน	36	37.1
หนังสือแบบเรียน	78	80.4
เอกสารอื่นๆนอกเหนือจากแบบเรียน	68	70.1
แผนภูมิ	38	39.1
สมุดแผนที่	19	19.5
คอมพิวเตอร์	8	8.2
วีดิทัศน์	51	52.5
แบบจำลองของจริง	16	16.4
รูปภาพ	2	2.1
ข่าวจากหนังสือพิมพ์	7	7.2
บัตรคำ	1	1.0

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง 28 แสดงให้เห็นว่าสื่อในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางที่ครูสังคมศึกษาใช้มากที่สุดคือ หนังสือแบบเรียน คิดเป็นร้อยละ 80.4 รองลงมาคือ แผนที่ คิดเป็นร้อยละ 71.1 เอกสารอื่นๆนอกเหนือจากแบบเรียน คิดเป็นร้อยละ 70.1 วีดิทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 52.5 แผนภูมิ คิดเป็นร้อยละ 39.1 ชุดการสอน คิดเป็นร้อยละ 37.1 ลูกโลก คิดเป็นร้อยละ 29.8 สมุดแผนที่ คิดเป็นร้อยละ 19.5 แบบจำลองของจริง คิดเป็นร้อยละ 16.4 และคอมพิวเตอร์ คิดเป็นร้อยละ 8.2 ตามลำดับ อย่างไรก็ตามยังมีสื่อประกอบการเรียนการสอนที่ครูสังคมศึกษาใช้ คือ ข่าวจากหนังสือพิมพ์ คิดเป็นร้อยละ 7.2 รูปภาพ คิดเป็นร้อยละ 2.1 และบัตรคำ คิดเป็นร้อยละ 1

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของ ครูสังคมศึกษา

ครูสังคมศึกษาได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จากแบบสอบถามปลายเปิด ดังต่อไปนี้

ก. การจัดทำแผนการสอน

- ปัญหา -

1. แผนการสอนไม่สามารถนำไปปฏิบัติการสอนจริงได้ (9 คน)
2. เนื้อหาบทเรียนในหลักสูตรมากและกว้างเกินไป ทำให้เขียนแผนได้ยาก (6 คน)
3. ระยะเวลาในการเตรียมการเขียนแผนการสอน และระยะเวลาในการส่งแผนการสอนสั้นเกินไป ครูเขียนแผนการสอนไม่ทัน เนื่องจากมีภารกิจอื่นมาก (6 คน)
4. ปฏิบัติตามแผนการสอนไม่ทัน เนื่องจากมีกิจกรรมอื่นของโรงเรียนเข้ามาแทรก (5 คน)
5. ครูไม่มีความรู้ และความพร้อมในการเขียนแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (4 คน)
6. มีความลำบากในการเขียนแผนการสอนเนื่องจากต้องสอนหลายระดับชั้นทำให้ต้องเขียนแผนการสอนหลายแผน (3 คน)
7. ไม่มีตัวอย่างของแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (2 คน)
8. สภาพห้องเรียนไม่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนตามแผนการสอน (1 คน)

- ข้อเสนอแนะ -

1. ควรจัดให้มีการอบรมเรื่องการเขียนแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ในวิชาสังคมศึกษา ประมาณ 2 ครั้ง ต่อ 1 ภาคเรียน (3 คน)
2. จัดให้มีการพบปะประชุมกลุ่มย่อยระหว่างครูสังคมศึกษาเพื่อช่วยเหลือและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันในการเขียนแผนการสอน และโครงการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (3 คน)

3. การจัดครูสอนไม่ควรให้เกินคนละ 3 ระดับชั้น (1 คน)
4. จัดทำแผนการสอนกลางเพื่อให้สถานศึกษาสามารถนำมาเป็นตัวอย่างและประยุกต์ใช้ได้ (1 คน)
5. นำเนื้อหามาให้แก่นักเรียนเลือกเรียนก่อนเขียนแผนการสอน (1 คน)
6. จุดประสงค์ควรพอดีกับ เวลาเรียน (1 คน)
7. เพิ่มเวลาในการเขียนและส่งแผนการสอน (1 คน)
8. วางแผนกิจกรรมของโรงเรียนก่อนล่วงหน้า (1 คน)
10. ฝ่ายวิชาการควรแจ้งวิชาสอนให้ครูทราบก่อนล่วงหน้าเพื่อสะดวกในการเตรียมแผน (1 คน)

ข. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

- ปัญหา -

1. เนื้อหาวิชาสังคมศึกษา มีมากเกินไปไม่สัมพันธ์กับเวลาเรียน จึงจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางไม่ทัน ทำได้เฉพาะบางเนื้อหาเท่านั้น (20 คน)
2. นักเรียนเคยชินกับการสอนแบบบรรยายซึ่งใช้เวลาเร็วและตรงกับที่ต้องการนำไปใช้สอบเข้ามหาวิทยาลัย จึงไม่ให้ความสนใจและให้ความร่วมมือในกิจกรรมการเรียน (18 คน)
3. เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่เพียงพอและไม่ต่อเนื่อง (17 คน)
4. จำนวนนักเรียนมีมาก ไม่สมดุลกับห้องเรียน ทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมได้ สถานที่ไม่เอื้ออำนวย (11 คน)
5. นักเรียนมีระดับสติปัญญาแตกต่างกันทำให้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ยาก (4 คน)
6. นักเรียนเสี่ยงดังในขณะจัดกิจกรรมทำให้รบกวนห้องอื่น (3 คน)
7. สื่ออุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่เพียงพอ (2 คน)
8. สอนหลายวิชาทำให้ลำบากต่อการจัดเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอน (2 คน)
9. ครูขาดประสบการณ์และทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จึงต้องยึดติดกับหนังสือเรียน (1 คน)
10. ครูจัดกิจกรรมได้ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และวัยของผู้เรียน (1 คน)

- ข้อเสนอแนะ-

1. จัดอบรมครูสังกัดศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และแจกตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนล่วงหน้า (10 คน)
2. ควรจัดคาบเรียนให้ติดต่อกัน และเพิ่มเวลาเรียน (3 คน)
3. ปรับปรุงวิธีการสอนของครู แล้วชี้แจงเหตุผลให้นักเรียนทราบถึงวิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครู (3 คน)
4. ลดจำนวนนักเรียนแต่ละห้องลง (2 คน)
5. ครูควรจัดชุดการเรียน และสื่อเพิ่มขึ้น (1 คน)
6. ผู้ปกครองควรช่วยแนะนำลูกเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางที่นักเรียนต้องช่วยตัวเองในการเรียน (1 คน)
7. ตัดกิจกรรมโรงเรียนบางกิจกรรมออก (1 คน)

ค. การใช้เทคนิควิธีการสอน

- ปัญหา-

1. ครูมีความรู้และประสบการณ์ในเทคนิควิธีการสอนและการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางน้อย จึงยังใช้เทคนิควิธีการสอนซ้ำ ๆ ทำให้นักเรียนได้ความรู้ไม่เต็มที่ (17 คน)
2. นักเรียนมีระดับสติปัญญาแตกต่างกันทำให้การใช้เทคนิควิธีการสอนบางวิธีไม่ประสบผลสำเร็จ (3 คน)
3. ครูสอนหลายวิชา และหลายระดับชั้นทำให้ยากต่อการเลือกใช้เทคนิคการสอน (2 คน)
4. นักเรียนไม่ให้ความสนใจและให้ความร่วมมือ (2 คน)
5. เนื้อหาของบางบทเรียนยากต่อการใช้เทคนิคการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (2 คน)
6. บางเทคนิควิธีการสอนต้องใช้ค่าใช้จ่ายสูง ทำให้สิ้นเปลือง (1 คน)
7. สื่อและอุปกรณ์การสอนไม่เพียงพอและไม่สอดคล้องกับการใช้เทคนิควิธีการสอนบางวิธี (1 คน)

- ข้อเสนอแนะ -

1. จัดอบรมสัมมนาครูสังกัดศึกษาให้มีความรู้ด้านการใช้เทคนิควิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และเทคโนโลยีสมัยใหม่ (12 คน)
2. ครูควรศึกษาเอกสารเพิ่มเติมและสอบถามผู้รู้ให้มากขึ้น (1 คน)
3. โรงเรียนควรจัดให้มีห้องกิจกรรมโดยเฉพาะ (1 คน)

ง. การวัดผลประเมินผล

- ปัญหา-

1. การวัดประเมินผลไม่สามารถทำอย่างหลากหลายวิธีและไม่สามารถวัดประเมินผลโดยคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนได้ (6 คน)
2. การวัดผลประเมินผลของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางไม่สัมพันธ์กับการวัดผลแบบเดิมที่ยึดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของผู้เรียนเป็นหลัก (5 คน)
3. การวัดผลและประเมินผลไม่เป็นไปตามแผนการสอนและไม่ตรงกับจุดประสงค์ที่วางไว้ (3 คน)
4. จำนวนนักเรียนมาก ยากต่อการวัดประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางซึ่งต้องใช้เวลามาก (2 คน)
5. การวัดผลโดยชิ้นงานและแฟ้มสะสมงานไม่สามารถทำทุกวิชา เพราะจะทำให้ผู้เรียนมีงานมากเกินไป (1 คน)
6. การวัดประเมินผลบางห้องเรียนได้มาตรฐานต่ำกว่าเกณฑ์ (1 คน)
7. ขาดเครื่องมือวัดผลประเมินผลที่เป็นมาตรฐาน (1 คน)

- ข้อเสนอแนะ -

1. ปรับปรุงรูปแบบการวัดผลประเมินผลใหม่ให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (3 คน)
2. การวัดผลประเมินผลควรอยู่ในรูปการปฏิบัติมากกว่าวัดเชิงความรู้หรือวิชาการ (3 คน)
3. การวัดประเมินผลบางจุดประสงค์ ควรให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมด้วย (1 คน)
4. ควรจัดทำเครื่องมือวัดประเมินผลที่เป็นมาตรฐานในแต่ละด้าน (1 คน)
5. จัดการวัดประเมินผล หลายครั้ง และหลากหลายวิธี (1 คน)

จ. การใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน

- ปัญหา-

1. สื่ออุปกรณ์ไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ไม่ทันต่อเหตุการณ์ และไม่สอดคล้องต่อเนื้อหาของบทเรียน (28 คน)
2. สื่ออุปกรณ์การสอนบางอย่างหายาก และมีราคาแพง (7 คน)
3. ครูไม่ค่อยมีเทคนิคในการทำสื่ออุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน (5 คน)
4. ขาดงบประมาณในการผลิตสื่อ (4 คน)
5. ครูต้องสร้างสื่อเองทำให้เสียเวลาทำงานอย่างอื่นไม่ทัน และเสียค่าใช้จ่ายสูง (3 คน)
6. นักเรียนไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการดูแลรักษาสื่อ (1 คน)
7. นักเรียนไม่อ่านคำอธิบายของสื่อก่อนการใช้ (1 คน)

- ข้อเสนอแนะ -

1. ควรมีการอบรมครูสังคมศึกษาในการจัดทำสื่อการสอนที่ตอบสนองต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (12 คน)
2. โรงเรียนควรจัดงบประมาณสนับสนุนการสร้างสื่อให้เพียงพอ (11 คน)
3. กระทรวงศึกษาธิการควรผลิตสื่อให้ทันสมัยและสอดคล้องกับหลักสูตรในปัจจุบัน (4 คน)
4. เปิดโอกาสให้นักเรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วม ปรึกษาสื่ออุปกรณ์ (3 คน)
5. โรงเรียนควรจัดห้องสำหรับเก็บสื่ออุปกรณ์การเรียนโดยเฉพาะ (1 คน)
6. ครูควรอธิบายการใช้สื่อก่อนการใช้ (1 คน)